

מדיניות ניהול הלידה ותפיסת הטיפול המכבד ליולדת בקרב נשים בישראל

סירת אבו-חמד¹, פרופ' ניהאיה דאוד²,
1,2 בית הספר לבריאות הציבור, אוניברסיטת בן גוריון בנגב

מטרות המחקר

הבנת תפיסות הנשים לגבי היחס המכבד ליולדת MRC ואיך זה קשור לחוויית הלידה, בקרב היולדות עצמן ולהשוות תפיסות אלה בין נשים יולדות מרקעים שונים בארץ.

שיטות המחקר

מחקר איכותני. בשנת 2020 בוצעו 26 ראיונות עומק עם נשים שילדו בשנה האחרונה באחד מבתי החולים הציבוריים בארץ, מתוך 12 נשים ערביות (9 מוסלמיות, 3 נוצריות) ו-14 נשים יהודיות (2 חרדיות, 5 דתיות, 3 מסורתיות ו-4 חילוניות). הנשים רואיינו באמצעות זום, אחרי זה בוצע תמלול וניתוח התונים נעשה בשיטת ניתוח תמטי.

רקע

לידה נתפסת כאירוע חשוב עבור נשים ומשפחות. על אף שרוב הלידות מסתיימות בתוצאות חיוביות, ישנן נשים החוות את האירוע כטראומטי, ללא שליטה וקשיים לעבד רגשות. בשנת 2014 ארגון הבריאות העולמי (WHO) הכריז על תכנית MRC (Maternity Respected Care) לפיה כל אישה זכאית לשירותי בריאות איכותיים, הכוללים את הזכות לטיפול רפואי מכבד לאורך ההיריון והלידה ולהיות חופשיה מאלימות ומאפליה.

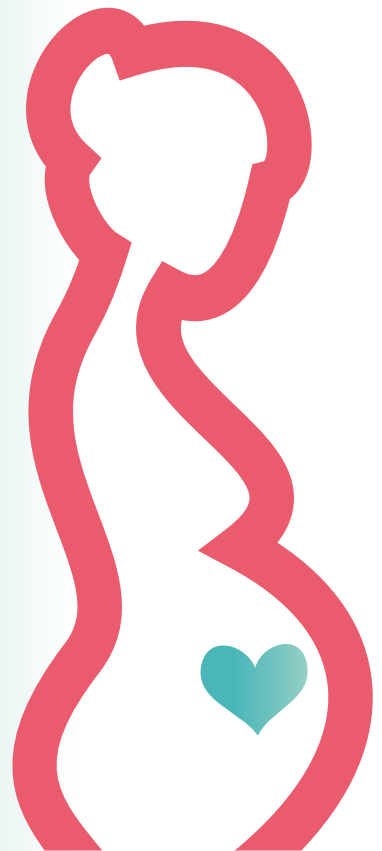
בהינתן מדיניות של טיפול איכותי ומכבד, נשאלת השאלה כיצד נשים בישראל תופסות את ניהול הלידה והטיפול המכבד MRC? כיצד תפיסות אלה קשורות לחוויית הלידה שלהן?

תוצאות

נשים רבות דיווחו על יחס מזלזל ולא מכבד שבא לידי ביטוי:

- **אי שמירה על הפרטיות**
"פשוט אני שוכבת ככה ערומה לחלוטין. על המיטה, הילדה עליי, התחילה רכבת של אנשים בחדר לידה. אנשים נכנסים, יוצאים, היה חילופי משמרות ואז היה איזה מצב שהיו בחדר איזה שמונה אנשים בערך, מאוד לא נעים" (גל, 19).
 - **טיפול בלי הצגה עצמית של הצוות המטפל**
"אין לי מושג מי היו האנשים האלה. אחיות. אין לי מושג לא יודעת, היה מלא אנשים בחדר, וכבר לא כזאת חוויה טובה ואינטימית" (גל, 19).
 - **חוסר אמפתיה והכלה ליולדת**
"חסר החלק להרגיע את האמא בעניין האכלת התינוק, נכנסת קצת לבדוק מה הולך איתה בדיוק אחרי הלידה היא מאוד מותשת" (כריסטין, 3).
 - **המיילדת תמיד כשהיא נכנסה בהתחלה פשוט היא לא הייתה חמה, הייתי מעדיפה מישהי חמה אבל, תמיד כשהיא נכנסה אחר כך, היא הייתה מאוד כאילו צינית וסרקסטית". (רות, 9).**
 - **חוסר בטחון ואמון בצוות**
"ולא ככה דמיננטי הלידה אני בטוחה שהיא לא מתנהלת ככה שכל הרופאים ככה מפחידים, זה קר וקשוח" (רעות, 22).
 - **המתנה ארוכה עד לקבלה לחדר לידה**
"בעצם להתקבל לחדר לידה חיכיתי המון שעות עד שנכנסתי" (נופר, 13).
 - **הייתה לידה לא קלה באמת, ילדתי בחדר מיון, לא היו חדרי לידות פנמיים" (מנאל, 17).**
 - **העדר רצף טיפולי**
"קודם כל הייתה תחלופה של מיילדות, אני מניחה שזה מתוקף העבודה שלהן, אבל גם כל שנייה נכנסו לחדר מלא מתמחים, ואמרו לי כל הזמן שאני המקרה הכי מעניין שהיה להם באותו זמן" (ורד, 14).
 - **היעדר אוטונומיה**
"ניסיתי להיות לקוחה זורמת, נורא ניסיתי להיות כזה ממושמת" (נטע, 12).
 - **חוסר שליטה על גופן**
"זה מה שהכי הלחץ אותי מכל ההיריון, הקטע הזה של משהו לא בשליטתי הרגשתי שאני מאבדת שליטה זה הדבר שהכי מלחץ אותי" (רשא, 7).
- ** (שמות בדויים).

• ממצאי המחקר הצביעו על כך שנשים רבות תופסות את היחס שהן קיבלו בזמן הלידה ומשכב הלידה כלא מכבד.

• ממצאים אלה עשויים לעורר את תשומת לבם של קובעי מדיניות ומטפלים לצורך בהטמעת תפיסה של יחס מכבד ליולדת בבתי חולים.

• טיפול מכבד ביולדת עשוי לתרום לטיפול איכותי, ולשפר את חוויית הלידה של נשים ממגוון רקעים.
• יש להפעיל תכנית למיגור תופעת הגזענות והאפליה במערכת הבריאות בכלל ובמערכת המיילדותי בפרט.

מסקנות והמלצות

